

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. gegužės 16 d.
(OR. en)

9102/22

ENV 434
MI 391
DELECT 82

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. gegužės 12 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	C(2022) 3040 final
Dalykas:	2022 m. gegužės 12 d. KOMISIJOS DELEGUOTOJI DIREKTYVA (ES) .../..., kuria, derinant prie mokslo ir technikos pažangos, dėl išimties, kuria šviną leidžiama naudoti bismuto, stroncio ir kalcio kuprato superlaidžiuosiuose kabeliuose bei laiduose ir jų elektros jungtyse, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/65/ES IV priedas

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2022) 3040 final.

Priedama: C(2022) 3040 final

Bruselis, 2022 05 12
C(2022) 3040 final

KOMISIJOS DELEGUOTOJI DIREKTYVA (ES) .../...

2022 05 12

kuria, derinant prie mokslo ir technikos pažangos, dėl išimties, kuria šviną leidžiama naudoti bismuto, stroncio ir kalcio kuprato superlaidžiuosiuose kabeliuose bei laiduose ir jų elektros jungtyse, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/65/ES IV priedas

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. DELEGUOTOJO AKTO BENDROSIOS APLINKYBĖS

Šia Komisijos deleguotąja direktyva, derinant prie technikos ir mokslo pažangos, dėl išimties taikymo švino naudojimui pagal specialią paskirtį iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/65/ES dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo (toliau – RoHS direktyva)¹ IV priedo nuostatos.

RoHS direktyvos 4 straipsniu ribojamas tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimas elektros ir elektroninėje įrangoje (toliau – EEĮ). Dabar į direktyvos II priedą įtraukta 10 medžiagų, kurių naudojimas ribojamas: švinas, gyvsidabris, kadmis, šešiavalentis chromas, polibrominti bifenilai (PBB) ir polibrominti difenileteriai (PBDE), bis(2- etilheksil)ftalatas (DEHP), butilbenzilftalatas (BBP), dibutilftalatas (DBP) ir diizobutilftalatas (DIBP).

RoHS direktyvos III ir IV prieduose nurodytos EEĮ medžiagos ir sudedamosios dalys, naudojamos pagal specialią paskirtį, kuriai išimties tvarka netaikomi direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje nustatyti medžiagų naudojimo apribojimai. 5 straipsnyje numatyta, kad III ir IV priedai prie mokslo ir technikos pažangos derinami suteikiant išimtis, pratęsiant jų galiojimą arba jas panaikinant. Remiantis 5 straipsnio 1 dalies a punktu, išimtys į III ir IV priedus įtraukiamos tik jei tai nesumažina Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 (REACH)² užtikrinamos aplinkos ir sveikatos apsaugos ir įvykdoma bent viena iš šių sąlygų:

- medžiagos pašalinimas arba pakeitimas pakeičiant konstrukciją arba medžiagas ir komponentus tokiais, kuriems nereikia jokių II priede išvardytų medžiagų ar cheminių medžiagų, yra moksliskai ar techniškai neįmanomas;
- nėra užtikrintas pakaitalų patikimumas;
- dėl pakeitimo atsiradęs bendras neigiamas poveikis aplinkai, sveikatai ir vartotojų saugai galėtų nusverti pakeitimo bendrą teigiamą poveikį aplinkai, sveikatai ir vartotojų saugai.

Priimant sprendimus dėl išimčių ir jų taikymo trukmės turi būti atsižvelgta į pakaitalų prieinamumą ir pakeitimo socialinį bei ekonominį poveikį. Sprendimuose dėl išimčių galiojimo trukmės turi būti atsižvelgiama į visą galimą poveikį inovacijoms. Prireikus visam išimties poveikiui nustatyti turi būti taikoma gyvavimo ciklo samprata.

RoHS direktyvos 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Komisija EEĮ medžiagas ir sudedamąsias dalis, skirtas naudoti pagal specialią paskirtį, į III ir IV priedų sąrašus pagal 20 straipsnį įtraukia atskirais deleguotaisiais aktais. 5 straipsnio 3 dalyje ir V priede nustatyta paraiškų dėl išimties taikymo teikimo tvarka.

2. KONSULTACIJOS PRIEŠ PRIIMANT AKTĄ

Komisija gauna daugybę ekonominės veiklos vykdytojų prašymų suteikti arba atnaujinti išimtis pagal RoHS direktyvos 5 straipsnio 3 dalį ir V priedą³.

¹ OL L 174, 2011 7 1, p. 88.

² 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

³ Sąrašas pateikiamas adresu http://ec.europa.eu/environment/waste/rohs_eee/adaptation_en.htm.

2019 m. kovo 25 d. Komisija gavo vieną paraišką dėl naujo įrašo į RoHS direktyvos IV priedą. Prašoma išimtis susijusi su švino naudojimu superlaidžiojoje medžiagoje ir susijusiose elektros jungtyse, naudojamose tam tikruose prietaisuose.

Siekdama įvertinti, kaip taikoma ši nauja išimtis, ir atlikti reikiamą techninį ir mokslinį įvertinimą, 2019 m. rugpjūčio mėn. Komisija pradėjo tyrimą⁴. Tyrimas, kurio metu buvo surengtos aštuonių savaitių trukmės viešos konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais, baigtas 2020 m. liepos mėn. Informacija apie konsultacijas buvo pateikta projekto interneto svetainėje⁵, tačiau su konsultacijomis susijusių nuomonių negauta.

2021 m. vasario 23 d. Komisija konsultavosi su valstybių narių ekspertų grupe dėl deleguotųjų teisės aktų pagal RoHS direktyvą. Kai kurie ekspertai pateiktiems projektams pritarė, nors daugelis pastabų nepateikė. Komisija atliko visus būtinus su medžiagoms taikomų apribojimų išimtimis susijusius procedūrinius veiksmus pagal 5 straipsnio 3–7 dalis⁶, ir apie visą šią veiklą buvo pranešta Tarybai ir Europos Parlamentui.

Techninio ir mokslinio vertinimo ataskaitoje pabrėžta, kad:

- švino gali būti dedama į bismuto, stroncio ir kalcio kupratą (toliau – švinu legiruotas BSCCO). Ši medžiaga gali būti naudojama superlaidžiosiose sudedamosiose dalyse, pvz., kabeliuose ir laiduose, kuriomis sudaroma elektromagnetinė grandinė medicinos prietaisuose arba (pramoniniuose) stebėjimo ir kontrolės prietaisuose (pvz., magnetinio rezonanso tomografijos (MRT) aparatuose arba branduolinio magnetinio rezonanso (NMR) spektrometruose). Šioms superlaidžiosioms sudedamosioms dalims sujungti naudojamas švino ir alavo lydmetalis;
- švinu papildytas BSCCO teikia techninių ir funkcinių pranašumų, pavyzdžiui, generuojami stipresni magnetiniai laukai ir galima aukštesnė kritinė temperatūra – nenaudojant švino to pasiekti neįmanoma;
- kalbant apie jungtis, jokio kito švino ir alavo lydmetaliu pakaitalo, kuris pasižymėtų tokiais pačiais patikimomis savybėmis (pvz., pakankamu tūsumu ir maža elektrine varža esant žemai temperatūrai), nėra;
- nenaudoti švino arba jį pakeisti kita medžiaga neprarandant efektyvumo nei moksliniu, nei techniniu atžvilgiu neįmanoma. Taigi nenaudoti švino superlaidžiojoje medžiagoje ir susijusiuose lydmetaliuose arba jį pakeisti kita medžiaga šiuo metu nei moksliai, nei techniškai neįmanoma ir nesitikima, kad tai bus įmanoma artimiausioje ateityje;
- dėl techninių ir funkcinių pranašumų gali būti gaunami didesnės skiriamosios gebos vaizdai medicininei diagnostikai arba moksliniams tyrimams ir inovacijoms, taip pat užtikrinamas stabilus NMR arba MRT aparatų veikimas. Numatoma, kad bendras rinkai pateikiamo švino kiekis bus apie 15,5 kg per metus;
- tikėtina, kad švinu legiruotas BSCCO bus naudojamas ten, kur reikia stipresnio magnetinio lauko, o bešvinė technologija gali būti naudojama silpnesniam magnetiniam laukui generuoti paprastesnėmis sąlygomis. Vis dėlto netaikyti išimties

⁴ Galutinė tyrimo ataskaita pateikiama adresu <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f44f2383-dd0a-11ea-adf7-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-146144383>.

⁵ Konsultacijų laikotarpis: 2019 m. gruodžio 3 d. – 2020 m. sausio 27 d. (<https://rohs.exemptions.oeko.info/>).

⁶ Būtinų administracinių veiksmų sąrašas pateikiamas [Komisijos interneto svetainėje](#). Su kiekvieno deleguotojo akto projekto esamu procedūros etapu galima susipažinti Tarpinstituciniame deleguotųjų aktų registre, adresu <https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home>.

reikmėms, kurioms naudojamas silpnesnis laukas, būtų nepamatuota, nes tai galėtų apriboti švinu legiruoto BSCCO inovacijas (pvz., mažesnių prietaisų) ir ekonominiu požiūriu geresnių silpnesnio lauko alternatyvų inovacijas.

3. DELEGUOTOJO AKTO TEISINIAI ASPEKTAI

Vertinimo rezultatai rodo, kad leidžiant taikyti konkrečią išimtį nebus susilpninta REACH reglamentu užtikrinama aplinkos ir sveikatos apsauga, kaip numatyta Direktyvos 2011/65/ES 5 straipsnyje.

Vienas iš 5 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų svarbių kriterijų, būtent kad „eliminavimas ar konstrukcijos pakeitimas arba medžiagų arba sudedamųjų dalių, kuriems nereikia II priede nurodytų medžiagų, naudojimas jose yra techniškai ar moksliai neįmanomas“, yra tenkinamas.

Todėl išimtis turėtų būti suteikta ir turėtų būti nustatyta jos taikymo pabaigos data.

Siūlomu aktu suteikiama Direktyvos 2011/65/ES II priede nustatytų medžiagoms taikomų apribojimų išimtis dėl švino naudojimo BSCCO superlaidžiuosiuose kabeliuose bei laiduose ir susijusiose elektros jungtyse; ji turi būti įtraukta į IV priedą.

Kadangi nenumatoma, kad artimiausiu metu bus sukurta patikimų pakaitalų, išimtį derėtų taikyti iki 2027 m. birželio 30 d. Nemanoma, kad dėl nustatytos taikymo trukmės bus padarytas neigiamas poveikis inovacijoms.

Kaip numatyta Direktyvoje 2011/65/ES, teisinė priemonė yra deleguotoji direktyva, atitinkanti taikomus jos 5 straipsnio 1 dalies a punkto reikalavimus.

Deleguotosios direktyvos tikslas – padėti apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, suderinti bendrosios EEJ rinkos veikimo nuostatas leidžiant tam tikroms reikmėms naudoti draudžiamas medžiagas laikantis RoHS direktyvos nuostatų bei joje nustatytos III ir IV priedų derinimo prie mokslo ir technikos pažangos tvarkos.

Deleguotoji direktyva ES biudžetui poveikio neturi.

KOMISIJOS DELEGUOTOJI DIREKTYVA (ES) .../...

2022 05 12

kuria, derinant prie mokslo ir technikos pažangos, dėl išimties, kuria šviną leidžiama naudoti bismuto, stroncio ir kalcio kuprato superlaidžiuosiuose kabeliuose bei laiduose ir jų elektros jungtyse, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/65/ES IV priedas

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/65/ES dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo¹, ypač į jos 5 straipsnio 1 dalies a punktą,

kadangi:

- (1) Direktyva 2011/65/ES iš valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad rinkai teikiamoje elektros ir elektroninėje įrangoje nebūtų tos direktyvos II priede išvardytų pavojingų medžiagų. Šis apribojimas netaikomas tam tikroms medicinos prietaisų ir stebėjimo ir kontrolės prietaisų naudojimui, išvardytoms tos direktyvos IV priede;
- (2) elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) kategorijos, kurioms taikoma Direktyva 2011/65/ES, išvardytos tos direktyvos I priede;
- (3) švinas yra Direktyvos 2011/65/ES II priede nurodyta ribojamo naudojimo medžiaga;
- (4) 2019 m. kovo 25 d. Komisija gavo pagal Direktyvos 2011/65/ES 5 straipsnio 3 dalį pateiktą paraišką į tos direktyvos IV priedą įtraukti išimtį, pagal kurią šviną būtų galima naudoti bismuto, stroncio ir kalcio kuprato (BSCCO) superlaidininkė, naudojamame kabeliams ir laidams gaminti, taip pat jį naudoti susijusiose kitų EEĮ komponentų elektros jungtyse (toliau – prašoma išimtis). Švinu legiruotas BSCCO gali būti naudojamas superlaidžioms magnetinėms grandinėms sudaryti medicinos prietaisuose ir stebėjimo bei kontrolės prietaisuose;
- (5) vertinant prašomą išimtį, be kita ko, pagal Direktyvos 2011/65/ES 5 straipsnio 7 dalį konsultuotasi su suinteresuotaisiais subjektais. Per tas konsultacijas gautos pastabos buvo viešai paskelbtos tam skirtoje interneto svetainėje;
- (6) lydmetaliai, kurių sudėtyje yra švino, naudojami superlaidiesiems laidams ir kabeliams prijungti prie kitų EEĮ komponentų. Šiuo metu jokie bešvinio pakaitalo, kurį būtų galima pakankamai patikimai naudoti ten, kur reikia tokių savybių kaip tūsumas ir maža elektrinė varža žemoje temperatūroje, rinkoje nėra;
- (7) įvertinus prašomą išimtį, be kita ko, atlikus techninio ir mokslinio vertinimo tyrimą², padaryta išvada, kad į BSCCO pridėjus švino būtų gauta techninių ir funkcinių pranašumų, kurių be švino pasiekti neįmanoma. Dėl tų techninių ir funkcinių

¹ OL L 174, 2011 7 1, p. 88.

² [„Study to assess seven exemption requests relating to Annex III and IV to Directive 2011/65/EU“](#).

pranašumų gaunami didesnės skiriamosios gebos vaizdai medicininei diagnostikai arba moksliniams tyrimams ir inovacijoms, taip pat užtikrinamas stabilesnis atitinkamų prietaisų veikimas. BSCCO papildžius švinu įmanoma pagaminti efektyvesnę ir patikimesnę įrangą, o tai naudinga sveikatos priežiūrai ir inovacijoms;

- (8) šiuo metu nenaudoti švino superlaidžiojoje medžiagoje ir susijusiuose lydmetaliuose arba jį pakeisti kita medžiaga ir užtikrinti tas pačias technines savybes neįmanoma ir nenumatoma, kad tai bus įmanoma artimiausioje ateityje. Prašoma išimtis yra suderinama su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1907/2006³ ir ją taikant nebus sumažinta juo užtikrinama aplinkos ir sveikatos apsauga;
- (9) todėl prašomą išimtį reikėtų suteikti;
- (10) pasinaudojant švinu legiruoto BSCCO techniniais pranašumais gali būti tobulinama medicininė diagnostika ir moksliniai tyrimai ir skatinamos inovacijos. Mažai tikėtina, kad išimties taikymo trukmė darys neigiamą poveikį inovacijoms. Todėl pagal Direktyvos 2011/65/ES 5 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą derėtų suteikti išimtį ilgesniam laikotarpiui;
- (11) todėl Direktyva 2011/65/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2011/65/ES IV priedas iš dalies keičiamas pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

1. Valstybės narės ne vėliau kaip [Leidinių biuro prašoma įrašyti datą: paskutinė 5-to mėnesio po šios direktyvos įsigaliojimo diena] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tų nuostatų tekstus jos nedelsdamos praneša Komisijai.
Tas nuostatas jos taiko nuo [Leidinių biuro prašoma įrašyti datą: paskutinė 5-to mėnesio po šios direktyvos įsigaliojimo diena + 1 diena].
Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

³ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2022 05 12

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN